

Kredītiestāžu 2012. gada janvāra aptaujas par nefinanšu sabiedrību un mājсаimniecību kreditēšanu rezultāti

Latvijas Bankas 2012. gada janvārī veiktajā kārtējā aptaujā par kredītiestāžu izsniegtajiem kredītiem apkopota informācija par kreditēšanas attīstības tendencēm 2011. gada 2. pusgadā un kredītiestāžu prognozēm 2012. gada 1. pusgadam. Aptaujā piedalījās deviņas kredītiestādes, aptverot 86% no kopējā kredītiestāžu kredītportfeļa rezidentu nefinanšu sabiedrībām un mājсаimniecībām.

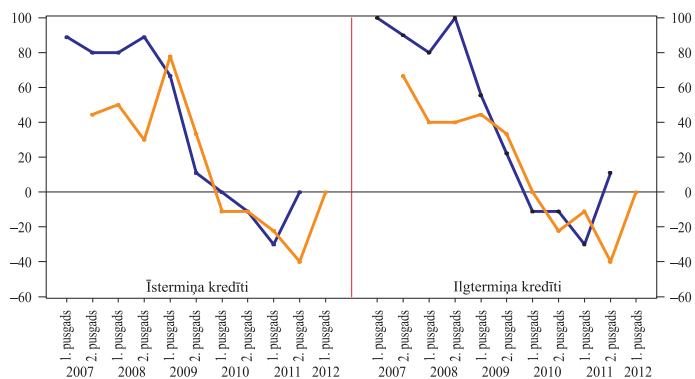
Kreditu standarti un nosacījumi

Apkopotie aptaujas rezultāti liecina, ka kredītiestāžu 2011. gada jūlijā izteiktās prognozes par mērenu kredītu standartu atvieglošanu neīstenojās. 2011. gada 2. pusgadā kredītiestādes kopumā nemainīja kredītu standartus: salīdzinājumā ar iepriekšējo pusgadu būtiski samazinājās to kredītiestāžu skaits, kuras paziņoja par nelielu kredītu standartu atvieglošanu, turklāt dažas kredītiestādes pat norādīja, ka kredītu standarti kļuvuši nedaudz stingrāki (sk. 1.a un 1.b att.). Būtiski, ka pirmo reizi kopš 2010. gada janvārī veiktās aptaujas neviena kredītiestāde nepaziņoja par mājсаimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu standartu atvieglošanu.

1.a attēls

PĀRMAIŅAS KREDĪTU STANDARTOS NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM (par stingrāku kredītu standartu piemērošanu ziņojušo kredītiestāžu skaits; neto; %)

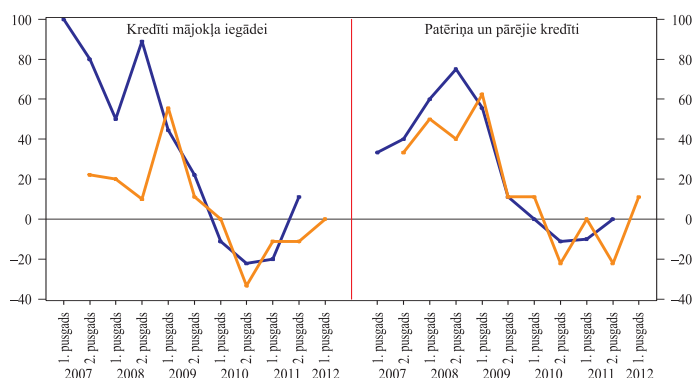
— Fakts
— Kredītiestāžu prognoze

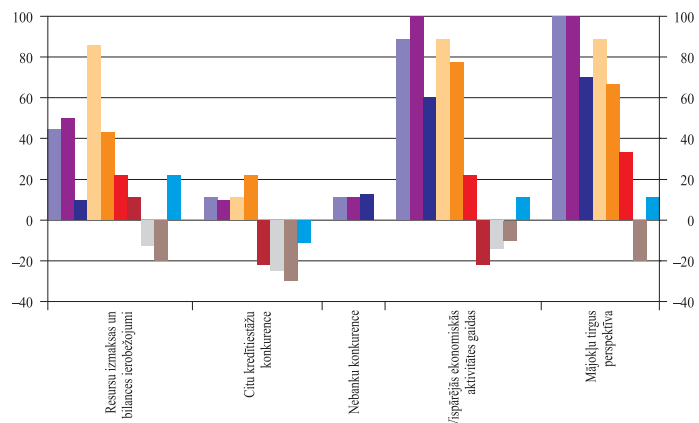

1.b attēls

PĀRMAIŅAS KREDĪTU STANDARTOS MĀJSAIMNIECĪBĀM (par stingrāku kredītu standartu piemērošanu ziņojušo kredītiestāžu skaits; neto; %)

— Fakts
— Kredītiestāžu prognoze

Kopumā aizdevuma saņemšanas nosacījumi 2011. gada 2. pusgadā nemainījās. Tomēr, pieaugot nenoteiktībai par Eiropas tautsaimniecības attīstības perspektīvām un palielinoties resursu izmaksām un bilances ierobežojumiem, dažas kredītiestādes palielināja procentu likmju uzcenojumu riskantiem aizdevumiem nefinanšu sabiedrībām, kā arī parastajiem un riskantiem aizdevumiem māsaimniecībām.

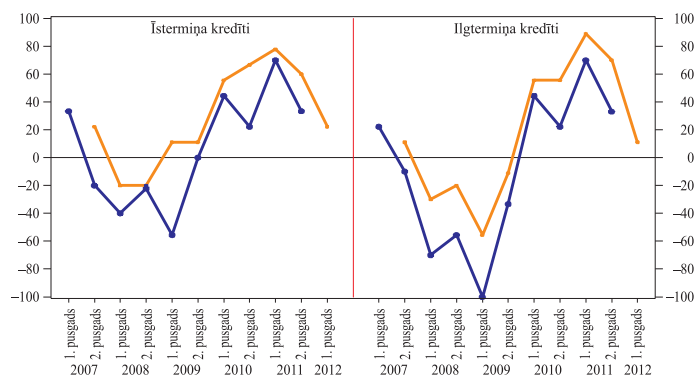
Kredītu pieprasījums

Kredītiestādes norāda, ka 2011. gada 2. pusgadā nefinanšu sabiedrību pieprasījums pēc aizņēmumiem turpināja augt, pastāvot nepieciešamībai veikt ieguldījumus pamatlīdzekļos un finansēt krājumus un apgrozāmos līdzekļus, kaut arī kāpums bija daudz mērenāks nekā iepriekšējā pusgadā (sk. 3.a att.). Māsaimniecību pieprasījums pēc aizdevumiem mājokļa iegādei arī palielinājās. To galvenokārt veicināja kredītņēmēju pārliecība par sava finansiālā stāvokļa uzlabošanos, mājokļu tirgus perspektīvām, kā arī kopumā labvēlīgāku situāciju kreditēšanas tirgū (sk. 3.b att.). 2012. gada 1. pusgadā tiek prognozēta māsaimniecību un nefinanšu sabiedrību kredītu pieprasījuma stabilizēšanās.

3.a attēls

**PĀRMAIŅAS NEFINANŠU SABIEDRĪBU
PIEPRAŠĪJUMĀ PĒC KREDĪTIEM VAI
KREDĪTLĪNĪJĀM**
(par pieprasījuma palielināšanos ziņojušo kredītiestāžu skaits;
neto; %)

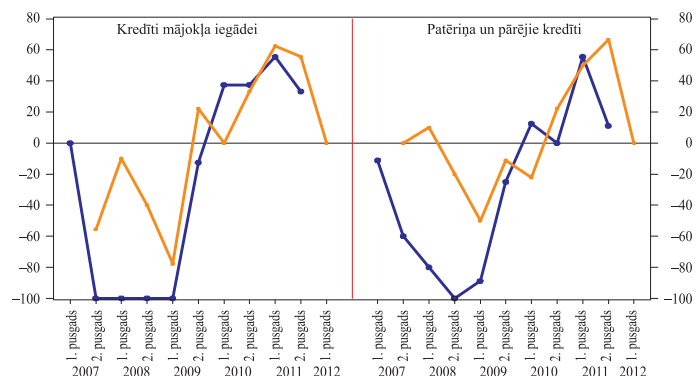
— Fakts
— Kredītiestāžu prognoze

3.b attēls

**PĀRMAIŅAS MĀJSAIMNIECĪBU
PIEPRAŠĪJUMĀ PĒC KREDĪTIEM**
(par pieprasījuma palielināšanos ziņojušo kredītiestāžu skaits;
neto; %)

— Fakts
— Kredītiestāžu prognoze

Aizņēmēju finansiālais stāvoklis

Saskaņā ar kredītiestāžu vērtējumu mājsaimniecību un Latvijas tautsaimniecības vadošo nozaru nefinanšu sabiedrību finansiālais stāvoklis 2011. gada 2. pusgadā salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem uzlabojās, taču prognoze 2012. gada 1. pusgadam ir piesardzīga. Pastāvot bažām par Latvijas tautsaimniecības attīstību nestabilas ārējās vides ietekmē, lielākā daļa aptaujas dalībnieku uzskata, ka mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību finansiālais stāvoklis nemainīsies (sk. 4. att.).

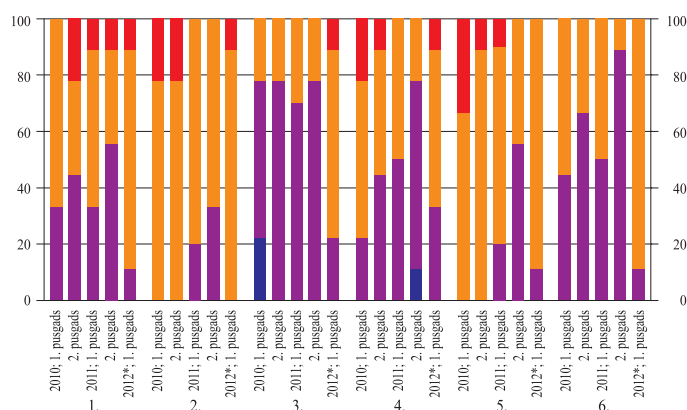
4. attēls

MĀJSAIMNIECĪBU UN ATSEVIŠĶU NOZARU SABIEDRĪBU FINANSIĀLĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS (atbilstu skaits; %)

- Pamatā nemainījās/nemainīsies
- Nedaudz uzlabojās/uzlabosies
- Nedaudz pasliktinājās/pasliktināsies
- Ievērojami uzlabojās/uzlabosies

1. Mājsaimniecības
2. Operācijas ar nekustamo īpašumu
3. Apstrādes rūpniecība
4. Tirdzniecība
5. Būvniecība
6. Transports

* Prognoze.

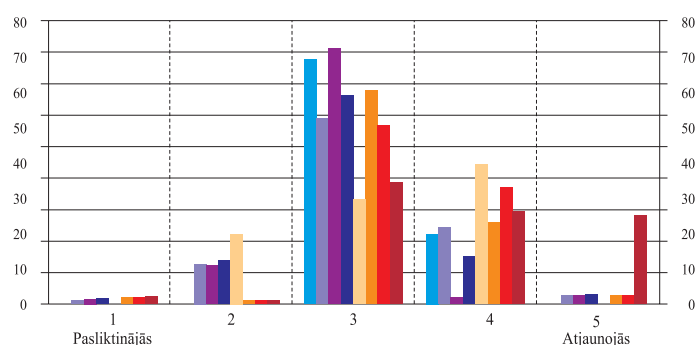
Kredītu pārstrukturēšana

Aptaujas dalībnieku atbildes liecina, ka to mājsaimniecību maksāspēja, kurām tika piemērota maksājuma atlikšana uz laiku, lielākoties tiek vērtēta kā nemainīga vai nedaudz uzlabojusies (sk. 5. att.).

5. attēls

KLIENTU MAKSAĒSPĒJAS PĀRMAIŅAS PĒC KREDĪTU PĀRSTRUKTURĒŠANAS PROCESĀ NOTEIKTĀ MAKŠĀJUMU ATLIKŠANAS TERMIŅA BEIGĀM (salīdzinājumā ar periodu pirms pārstrukturēšanas; atbilstu skaits; %)

- Mājsaimniecības; 2010. gada 1. pusgads
- Mājsaimniecības; 2010. gada 2. pusgads
- Mājsaimniecības; 2011. gada 1. pusgads
- Mājsaimniecības; 2011. gada 2. pusgads
- Nefinanšu sabiedrības; 2010. gada 1. pusgads
- Nefinanšu sabiedrības; 2010. gada 2. pusgads
- Nefinanšu sabiedrības; 2011. gada 1. pusgads
- Nefinanšu sabiedrības; 2011. gada 2. pusgads

Salīdzinājumā ar iepriekšējo aptauju rezultātiem kredītiestādes pozitīvāk vērtē nefinanšu sabiedrību maksāspēju pēc kredītu pārstrukturēšanas termiņa. Daži aptaujas dalībnieki pat norādīja, ka pēc kredītu pārstrukturēšanas termiņa beigām nefinanšu sabiedrību maksāspēja pilnīgi atjaunojusies.